

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
UČITELJSKI FAKULTET U OSIJEKU

ODSJEK ZA CJELOŽIVOTNO OBRAZOVANJE

V O D I Č

PEDAGOŠKO - PSIHOLOŠKOG i DIDAKTIČKO-METODIČKOG OBRAZOVANJA

Osijek, 2011./12.

Izdavač

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
UČITELJSKI FAKULTET U OSIJEKU

Za izdavača

Prof. dr. sc. Anđelka Peko, dekanica

Tisak

Naklada
200 primjeraka

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku značajan je čimbenik razvoja istočne Hrvatske. Ono stvara i prenosi znanja koja su važna za gospodarsku i društvenu dobrobit na regionalnoj, nacionalnoj, a i globalnoj razini. Sveučilište potiče inovacije, razvija kritička razmišljanja i tolerantnost u društvu.

Jedna od odrednica strategije razvoja osječkoga Sveučilišta je i osiguravanje mogućnosti cjeloživotnog obrazovanja, dajući time i doprinos aktivnostima u cilju osiguranja i unaprjeđivanja kvalitete nastave.

Sveučilište prati neprekidni stručni razvoj sveučilišnih nastavnika, ali ustrojava i nove oblike formalnog obrazovanja unutar programa koji mogu pružiti dodatna znanja i kompetencije.

Upravo jedna od takovih mogućnosti nudi se kroz Program pedagoško-psihološke i didaktičko-metodičke izobrazbe koji se provodi na Odsjeku za cjeloživotno obrazovanje Učiteljskoga fakulteta u Osijeku.

Osnovna ideja funkcioniranja ovoga Odsjeka jest fleksibilna ponuda sadržaja programa prema profilima polaznika i njihovim potrebama.

To znači da se postojeći okvirni programi stručnoga usavršavanja pedagoško-psihološke i didaktičko-metodičke izobrazbe u okviru koncepta cjeloživotnoga obrazovanja Učiteljskog fakulteta u Osijeku mogu izvoditi različito u odnosu na potrebe i mogućnosti pojedine grupacije polaznika.

DEKANICA
Prof. dr. sc. Anđelka Peko

Voditeljica Odsjeka za cjeloživotno obrazovanje
Izv. prof. dr. sc. Margita Pavleковиć

Naziv programa

Pedagoško-psihološko i didaktičko-metodičko obrazovanje

Nositelj programa

Učiteljski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Osijek, Ulica cara Hadrijana bb
URL: <http://www.ufos.hr>

Potvrda o osposobljenosti

Nakon nastave i izvršenih obveza polaznicima se izdaje potvrda o stečenoj pedagoško-psihološkoj i didaktičko-metodičkoj naobrazbi.

Voditeljica odsjeka za cjeloživotno obrazovanje

Izv. prof. dr. sc. Margita Pavleković

Kontakti

Ured dekana, prijamni ured, jkristic@ufos.hr, tel 321-700 , fax 321-899
Ured za studente, mbalazic@ufos.hr, tel 321-713
Ured za studente u Sl. Brodu, mmatusko@ufos.hr, tel. 035/492-640, fax 035/492-971

Zašto su važne pedagoške kompetencije

Posao svakoga poučavatelja jest omogućavanje razvoja kompetencija studenta. Neupitna su pri tome nastavnikova temeljna stručna znanja, no upitno je kako uspješno voditi proces poučavanja i poticanja učenja.

Umijeća uspješnog poučavanja posebna su znanja koja je uvijek bilo nužno savladati. Dodatno, danas, s promijenjenim obrazovnim procesom, više nije dovoljno tek sučeljavanje studenta s novim sadržajem, već glavnom zadaćom postaje pedagoško-psihološka i didaktičko-metodička osposobljenost.

Novo obrazovno okružje smješteno je dijelom u postojeći pedagoško-psihološko-didaktički korpus a dijelom u novi prostor informacijsko-komunikacijskih tehnologija. Uspješno poučavanje u takvom okružju omogućuje se savladavanjem dijelova sustava za upravljanje učenjem i znanjem (Castells, 2000.)¹.

Sustavi upravljanja učenjem i znanjem (knowledge and learning management systems) oslanjaju se na minimalno tri različita ali nužna aspekta učenja i znanja a to su:

- Sustav upravljanja sadržajem učenja (learning content management system)
- Sustav upravljanja nastavnim procesima (course management) i
- Sustav upravljanja korisničkim ovlastima (user rights management)

Implementacijom informacija koje daje pedagoški modul postiže se razvoj procedura unutar kvalitetnog vođenja nastavnog procesa.

Područje ovoga modula vjerojatno je najizloženije predvidivim promjenama tehnološkog razvoja, pa stoga obuhvaćena znanja moraju osigurati veliku fleksibilnost i biti laka za prilagodbu i upravljanje.

¹ Castells, B.S. (2000): Uspon umreženog društva, Golden marketing, Zagreb 2000.

Osnovna obilježja programa

POTREBE

Na fakultetima i sveučilišnim odjelima koji školuju buduće nastavnike, sveučilišni se nastavnici biraju među budućim asistentima koji već imaju i pedagošku naobrazbu. Na ostalim fakultetima, na kojima studenti ne stječu i pedagošku naobrazbu, u nastavu ulaze mladi ljudi koji nisu osposobljeni za taj vrlo složen i zahtjevan posao u kojem se traže znanja iz područja pedagogije, psihologije, didaktike i metodike, a koja nemaju gdje steći.

Kako su navedena znanja nužna za rad i u osnovnoj te u srednjoj školi (čl. 105 i čl. 115 Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi), nelogično je da se vrhunske znanstvene spoznaje na fakultetima prenose bez znanstvenoga uporišta koji proces učenja čini djelotvornijim.

Kako do sada nije postojala organizirana pedagoška izobrazba sveučilišnih nastavnika, nužno je konceptijski riješiti pitanje pedagoške izobrazbe budućih sveučilišnih profesora.

KONCEPCIJA ODSJEKA ZA CJELOŽIVOTNO OBRAZOVANJE UČITELJSKOGA FAKULTETA U OSIJEKU

Program cjeloživotnoga obrazovanja može se izvoditi u dva različita modula:
MODUL A i MODUL B.

Odsjek za cjeloživotno obrazovanje Učiteljskoga fakulteta u Osijeku ima kao cilj pedagoško-psihološku izobrazbu sveučilišnih, srednjoškolskih i osnovnoškolskih nastavnika te provođenje programa za stjecanje potrebnih pedagoško-psiholoških kompetencija djelatnika u sustavu osnovnoga i srednjega školstva.

Odsjek za cjeloživotno obrazovanje Učiteljskoga fakulteta u Osijeku organizira pedagošku izobrazbu sveučilišnih nastavnika koji nemaju pedagošku naobrazbu. Stoga se organizira poseban *modul (B)* koji trebaju završiti svi asistenti na osječkom Sveučilištu, a koji u svom dodiplomskom obrazovanju nisu imali pedagoško obrazovanje. Pri izboru u zvanje docenta jedan od uvjeta treba biti i pedagoško-psihološka naobrazba.

Također, Odsjek za cjeloživotno obrazovanje navodi među svojim ciljevima izdavanje licenci (*modul A*) učiteljima i profesorima osnovnih i srednjih škola, a u skladu sa Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi.

IZVEDBA PROGRAMA

MODUL A je usmjeren ponajprije pedagoško-psihološkoj izobrazbi djelatnika u osnovnom i srednjem obrazovanju koji u svom preddiplomskom/diplomskom stručnom ili sveučilišnom studiju nisu imali kolegije iz pedagoške i psihološke skupine predmeta.

Zadatci su toga modula budućim učiteljima (nastavnicima, profesorima):

- osvijestiti potrebu cjeloživotnoga obrazovanja
- razviti sposobnost kritičkoga razmatranja i vrjednovanja aktivnosti učenja
- razviti temeljne kompetencije iz polja psihologije, pedagogije, didaktike i metodike
- upoznati najznačajnije teorije, koncepte i dimenzije odgoja i obrazovanja
- osvijestiti ciljeve koji označuju ishode odgoja i obrazovanja
- razviti komunikacijske vještine
- razviti svijest o etičnosti poziva
- razvijati kulturnu svijest i izražavanje
- poticati i osposobljavati za samoorganizirano učenje

Nastavni plan ovoga modula realizira se u dva semestra. Izvedbeni plan ostvaruje se u nekoliko oblika: kao redovita nastava, kao dopisno-konzultativna nastava posredstvom interneta i kao individualno-konzultativna nastava. Kolegiji će biti usmjereni k interesima i potrebama polaznika.

Kolegij	S e m e s t a r					
	1.			2.		
OBVEZNI KOLEGIJI	Nastava	LDL ²	ECTS	Nastava	LDL	ECTS
Pedagogija cjeloživotnoga obrazovanja	30	10	7			
Didaktika	30	10	7			
Psihologija obrazovanja	30	10	7			
Metodički pristupi nastavi				30	10	7
Jezično-komunikacijske vještine				30	10	7
Etika struke				30	10	7
Refleksivna praksa			3			3

² LDL, „Long distance learning“, učenje na daljinu

IZBORNI KOLEGIJI	Nastava	LDL	ECTS	Nastava	LDL	ECTS
Nastavna komunikacija				30	10	3
Nastavne strategije	30	10	3			
Funkcionalni stilovi hrvatskoga jezika	30	10	3			
Konstrukcija testova				30	10	3
SVEUKUPNO ECTS BODOVA				30		
				30		

Polaznici uz obvezne, biraju dva izborna kolegija u prvom i dva u drugom semestru. Potrebno je ostvariti ukupno 60 ECTS bodova.

Kolegij *Refleksivna praksa* pokazuje ukupnu praktičnu osposobljenost polaznika.

Nakon završene izobrazbe i izvršenih obveza, uz ostvarenih najmanje 60 ECTS izdaje se potvrđnica o stečenoj pedagoško-psihološkoj i didaktičko-metodičkoj naobrazbi kojom je omogućeno izvođenje nastave u osnovnim i srednjim školama.

MODUL B je namijenjen pedagoško-psihološkoj i didaktičko-metodičkoj izobrazbi asistenata i drugih djelatnika visokih učilišta i drugih sastavnica Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku koji u svom diplomskom stručnom ili sveučilišnom studiju nisu imali kolegije iz pedagoške i psihološke skupine predmeta.

Odluke o upisu u modul B izobrazbe donose se u dogovoru s matičnim fakultetima /umjetničkom akademijom i drugim sastavnicama Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku/, a osnovni je kriterij završen diplomski stručni ili sveučilišni studij.

Zadatci pedagoškog osposobljavanja u modulu B jesu:

- osvijestiti potrebu cjeloživotnoga obrazovanja
- razviti sposobnost kritičkog promišljanja i vrjednovanja aktivnosti učenja
- upoznati najznačajnije teorije, koncepte i dimenzije odgoja i obrazovanja
- osvijestiti ciljeve koji označavaju ishode odgoja i obrazovanja
- razvijati komunikacijske vještine
- razvijati svijest o etičnosti poziva
- razvijati kulturnu svijest i izražavanje
- poticati i osposobljavati za samoorganizirano učenje.

Izvedbeni plan modula B ostvaruje se u nekoliko oblika: kao redovita nastava, kao dopisno-konzultativna nastava posredstvom interneta, kao individualno-konzultativna nastava i kao jednodnevni seminari koji se održavaju jednom tjedno. Nastava će se provesti kroz tromjesečno razdoblje, a po završetku nastave polaznici će moći izvršiti aktivnosti koje se od njih očekuju u pojedinom kolegiju.

Naziv kolegija	Nastava	LDL ³	ECTS
OBVEZNI KOLEGIJI			
Pedagogija cjeloživotnog obrazovanja	10	8	7
Didaktika	10	8	7
Psihologija obrazovanja	10	8	7
Metodički pristupi visokoškolskoj nastavi	10	8	7
Etika struke	10	8	7
Jezično-komunikacijske vještine	10	8	7
Refleksivna praksa	10	8	6
IZBORNI KOLEGIJI			
Nastavna komunikacija	10	8	6
Nastavne strategije	10	8	6
Funkcionalni stilovi hrvatskoga jezika	10	8	6
Konstrukcija testova znanja	10	8	6
SVEUKUPNO ECTS BODOVA	60		

Polaznici su **obvezni položiti sve obvezne kolegije**.
Polaznici iz ponude **izbornih kolegija odabiru dva**.

Sudionici izobrazbe upoznat će se sa suvremenim pristupom odgojno-obrazovnom procesu, a i sama će nastava biti organizirana primjenom suvremenih metoda. To znači da će se organizirati radionice, skupna i individualno organizirana nastava.

³ LDL, „Long distance learning“, učenje na daljinu.

U vremenu predviđenom za učenje na daljinu polaznici će, u skladu sa zahtjevima pojedinoga predmeta, voditi mape, proučavati literaturu, pisati eseje, stvarati vlastite projekte itd.

Tijekom cijeloga procesa izobrazbe polaznici će sudjelovati u formativnoj evaluaciji na kraju svakog susreta, a njihovi će se prijedlozi i poticaji uvažavati te će se nastava prilagođavati njihovim interesima i potrebama. Na kraju procesa izobrazbe bit će sa svim sudionicima provedena anketa kojom će se vrjednovati cijeli proces u cilju njegova poboljšanja.

Uspješna samostalna izvedba nastavnoga sata u okviru kolegija **Refleksivna praksa** pokazuje ukupnu praktičnu osposobljenost polaznika iz pedagoško-psihološke i didaktičko-metodičke izobrazbe.

Nakon završene izobrazbe i izvršenih obveza, uz ostvarenih najmanje 60 ECTS izdaje se potvrđnica o stečenoj pedagoško-psihološkoj i didaktičko-metodičkoj naobrazbi kojom je omogućeno izvođenje nastave na Sveučilištu.